

ಕಾನ್ಯಾ

ಆಗಸ್ಟ್ - 2021

ನಿರ್ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಯ್ಯಾಳ

ಲೇಖನಗಳು

- * ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಮಾನ ಹಾಗೂ ವನ್ಯಸಿರಿ - ತುಷಾರ್ ಜಿ. ಆರ್.
- * ರಮಣೀಯ ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ - ಕಿರುಪರಿಚಯ - ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಹೆಚ್.
- * ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಕೊಲೆಯ ಕಥೆ! - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಇಳಿ ಸಂಜೆ - ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಶಾಂತ್
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ವಿ. ಕೆ. ಹೇಮಂತ್ ನಿಖಿಲ್

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಕಾಂತರಾಜು ಡಿ.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಡಾ.ದೀಪಕ್ ಭ., ಮೈಸೂರು

ಪಾವಟೆ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು : Indian Pavetta

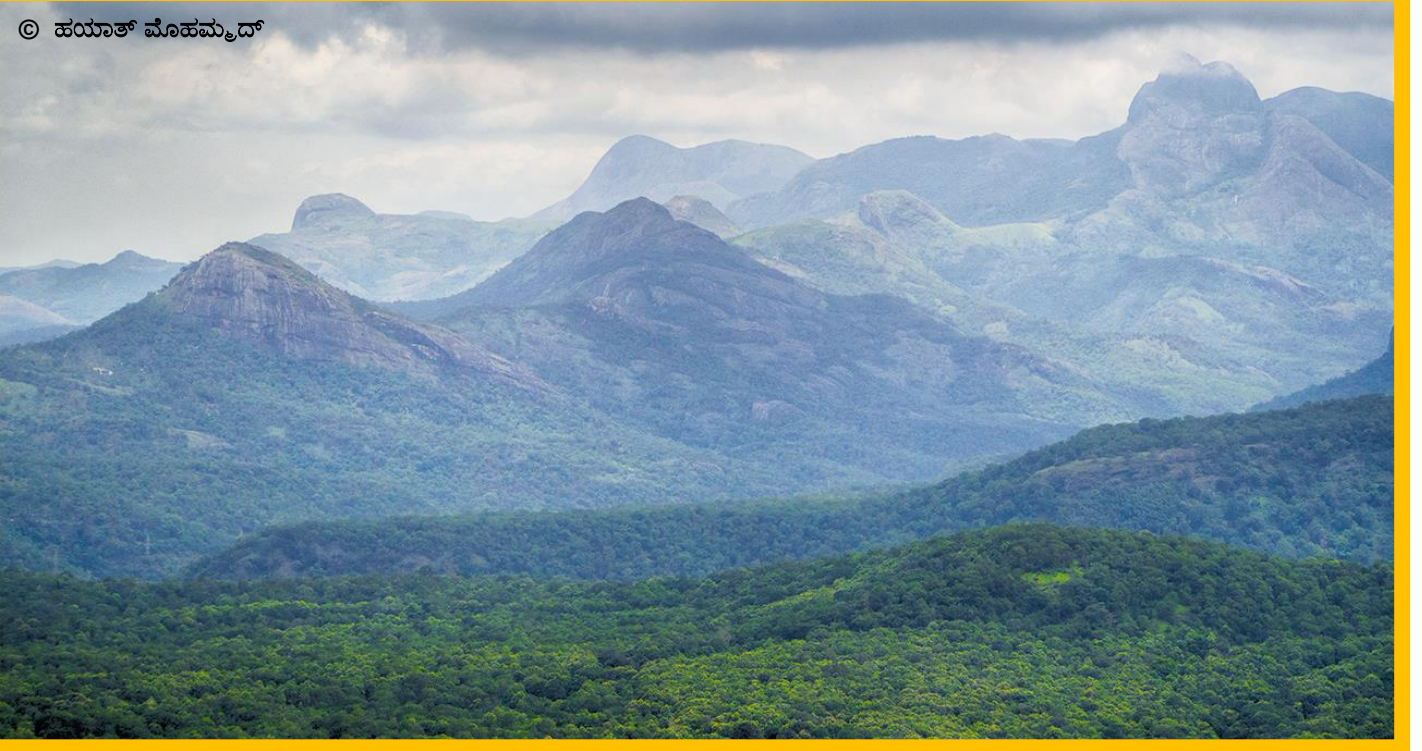
ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು : *Pavetta crassicaulis*

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್.

ಪಾವಟೆ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಪಾವಟೆಯು ಭಾರತ ಮೂಲದ ಒಂದು ಪೊದೆ ಸಸ್ಯ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಸ್ಯವು ಸುಮಾರು ಎರಡರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾಂಡವು ಬೂದು ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಜೂನ್ ನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಈ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವು ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹೂವುಗಳು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗೊಂಚಲಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಹೂವಿನ ನಾಲ್ಕು ಪುಷ್ಪದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಜಿಯಾಕಾರದ ಶಲಾಕಾಗ್ರವು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಅಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಎಲೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೆಣೆ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊನಚಿಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಲೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಡಣೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕಗಾತ್ರದ ಪಾವಟೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹಸಿರಾಗಿದ್ದು, ಅದೂ ಕೂಡ ಗೊಂಚಲಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ವಿರಳವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಹ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೇರು, ಎಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾಂಡವು ಔಷಧೀಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಇದರ ಬೇರನ್ನು ಉದರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡವನ್ನು ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೆ ಔಷಧವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಮಾಠಾ ಾಗೂ ಧ್ಯಾಪಿಲಿ

ಜೀವಜಗತ್ತು ಹರಿಯುವ ನೀರಿನಂತೆ, ಅದರ ಪಾಡಿಗೇ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಜೀವ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಾದಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ತಡೆಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಈಗ ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದನ್ನೇ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ 'ಅನಾವಶ್ಯಕ' ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜೀವಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂಗು ತೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವಿಶ್ವದ ಮೂವತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯ (Biodiversity Hotspots)ಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ 'ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು' ಕೂಡ ಒಂದು, ಹಿಮಾಲಯಗಳಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ನೂರು ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಪುರಾತನವಾದದ್ದು! ಸುಮಾರು 1,40,000 ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ.

7,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೂ ಬಿಡುವ ಗಿಡಗಳು, 139 ಸಸ್ತನಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 180ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಭಯವಾಸಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 6000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೀಟ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 280ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೀನುಗಳು ಹಾಗೂ ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಮರಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 325ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದಗಳು ಅಪರೂಪವಾದವುಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಜೀವಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಆ 325 ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ 229 ಗಿಡ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 31 ಸಸ್ತನಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 15 ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 43 ಉಭಯವಾಸಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು, 5 ಉರಗ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಹಾಗೂ 1 ಮತ್ಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದವಿದೆ.

© ಧನರಾಜ್ ಎಮ್.

ನಿತ್ಯ ನೀವು ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೀರ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ದಿಢೀರ್ ಅಂತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಡುವೆಯೇ ಎರಡು ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿಗಳನ್ನು

(Railway lines) ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ರೈಲು ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ತಡೆಗೋಡೆ ಸಹ ಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿನಂತೆ ಓಡಾಡಲು ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಲೇಬೇಕು, ಆಗ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಕುತ್ತು ಬರಬಹುದು, ಕಾಡುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥದ್ದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾಗು ಬಾಳೆಗೆ ಕುತ್ತು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಬಹುದಾದರೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವತ್ತಾದ 'ಕಾಡಿನೊಳಗೆ' ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಓಡಾಡಬಾರದೇ? ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಮೇಲು ಸೇತುವೆ, ಕೆಳರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾದಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸುರಂಗ ಕೊರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅಟ್ಟಹಾಸಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರೋಬ್ಬರಿ 18 ಯೋಜನೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ, ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳೆಂದರೆ

© ಧನರಾಜ್ ಎಮ್.

ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ - ಮಾನಂತವಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ಮೈಸೂರು - ತಲಚೇರಿ ನಡುವೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ, ಮೈಸೂರು - ವಿರಾಜಪೇಟೆ - ಕಣ್ಣೂರು ಮಾರ್ಗದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಉನ್ನತೀಕರಣ, ಮೈಸೂರು - ಮಡಿಕೇರಿ - ಮಂಗಳೂರು ರೈಲುಮಾರ್ಗ, ಮಡಿಕೇರಿ - ಕಡಮಕಲ್ - ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ರೋಡ್, ತಾಳಗುಪ್ಪ - ಹೊನ್ನಾವರ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ, ಸಾಗರ - ಕೊಲ್ಲೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ - ಹೊನ್ನಾವರ ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಶಿಕಾರಿಪುರ - ಬೈಂದೂರು - NH 766 C2 ಉನ್ನತೀಕರಣ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ - ಮಲ್ಪೆ - ನಾಲ್ಕು ಲೇನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ದಾಂಡೇಲಿ ಮೂಲಕ ಗೋವಾ & ಕರ್ನಾಟಕ ನಡುವೆ ರೈಲು ಲಿಂಕ್ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾ ಸ್ವಾವರ ಹಾಗೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಮಿಶನ್ ಲೈನ್ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಯೋಜನೆ.

ಘೋಷಣೆಯಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ - ಮಂಗಳೂರು ನಡುವೆಯ NH169 ರಸ್ತೆ ಅಗಲೀಕರಣ, ಶಿಶಿಲ - ಭೈರಾಪುರ ನಡುವೆ 4 ಲೇನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ತುಂಗಾ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ, ಮೈಸೂರು - ಕೋಜ್ಜಿಕೋಡ್ ನಡುವೆ 400KV ಪವರ್ ಲೈನ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - ಅಂಕೋಲಾ ನಡುವೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಶಿರಾಡಿ ಘಾಟಿಯಲ್ಲಿ 23 ಕಿಮೀ ಸುರಂಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗಲೇ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿವೆ.

"ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗುವಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಏನು ತೊಂದರೆ? ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ" ಎನ್ನುವ ಉದಾಘೇತನ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು. ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡು ಎಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 1 ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಗೆ ಸುಮಾರು 3271 ಮರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ನೂರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮರಗಳು ಧರೆಗೆ ಉರುಳಬಹುದು ಊಹಿಸಿ!. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ನಷ್ಟು ಕಾಡು ನಾಶವಾಗುವಾಗ, ಎಷ್ಟು ಮರಗಳು ಉರುಳಬಹುದು? ಆ ಮರಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಜೀವಜಂತುಗಳಿಗೆ ಊಟ, ಆವಾಸವನ್ನು ನೀಡಿವೆ, ಒಮ್ಮೆ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ!. ಆ ಮರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಜೀವ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಒಂದು ಹೆದ್ದಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಆ ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಾಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಮರಗಳು ಮಾತ್ರ

ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಹೆದ್ದಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಳ್ಳಿ, ಊರುಗಳಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಲೂ ಸಹ ನೂರಾರು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಷ್ಟು ಕಾಡು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಹೊಸ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ನಗರೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ" ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಗುರುತುಮಾಡಿದ ಸಾವಿರಾರು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಮುಖ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಮುಖ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು, ಆಗ ಇಡೀ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಜಾಲ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳ ಓಡಾಟ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತ ಜನಗಳು ಬಂದು ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸಮೀಪ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು, ಹೋಟೆಲ್ ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಯೂರಲು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳು ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಳಾಗಿ, ಎಸ್ಟೇಟ್ ಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಮ್ ಸ್ಟೇ ಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಳಿಗೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತಾರೂಢರು ಅಸ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ, ಇದು ನಗರೀಕರಣಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಜ್ವಲಂತ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚಾರ್ಮಡಿ, ಶಿರಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಊಹಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ನಗರೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದೆಯೇ ಇದೆ. ದಟ್ಟ ಕಾಡು, ನಗರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇದು, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೆದ್ದಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣವೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

© ಡಾ. ಎಸ್. ಶಿಶುಪಾಲ

ನಮಗೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಬೇಕು, ಹಾದಿಗಳು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕು? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾರಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಕಡಿದು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇರುವುದೇ? ಒಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿಗೆ ನಾವು ಒಡೆಯರಲ್ಲ ಎಂದಮೇಲೆ, ಅವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಥವಾ ನವೀಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ಮರವೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗೂಡಿರುತ್ತದೆ, ಆ ಮರವನ್ನು ನಂಬಿದ ಕೀಟಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಜೇಡಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಕಂಬಳಿಹುಳುಗಳು ಚಿಟ್ಟೆಯಾಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು, ಜೇಡಗಳನ್ನು, ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಬಳಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದಷ್ಟು ಜೀವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಮರದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಒಂದಷ್ಟು

ಅಳಿಲುಗಳು, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಮರದ ಹೂವುಗಳ ಮೇಲೆ ದುಂಬಿಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ... ಹೀಗೆ ಒಂದು ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯು ಪ್ರತೀ ಮರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮರಗಳು ಉರುಳಿದರೆ ಗತಿ ಏನು? ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಲಬಾರ್ ಟ್ರೋಪಿಕ್ಸ್, ಮಲೆಮಂಗಟ್ಟೆ ಹಕ್ಕಿ, ಮರಕುಟಿಗಗಳು, ಕುಟುರ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮರಗಳ ಪೊಟ್ಟರೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೆಂದಳಿಲುಗಳು, ಗಿಳಿಗಳು, ಮನಿಯಾಡಲು ಹಕ್ಕಿ, ಮಲೆ ಮಂಗಟ್ಟೆ ಹಕ್ಕಿ, ಕುಟ್ಟು ಹಕ್ಕಿ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಆ ಮರಗಳ ಹಣ್ಣನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಅವುಗಳ ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆಯೂ ವಿಕಾಸವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಅದದೇ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಈ ಮರಗಳು ಉರುಳಿದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು? ಅವುಗಳ ಆಹಾರದ ಮೂಲವೇನು? ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರು ಯಾರು? ಸತ್ತರೆ ಸತ್ತವು ಅನ್ನುವ ಅನಾಗರಿಕತನ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ ಅಲ್ಲವೇ? ಮರಗಳು ಉರುಳಿದ ನಂತರ, ಸಹಜವಾಗಿ ಉಳಿದ ಜೀವಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ, ಕೆಲವೊಂದಷ್ಟು ಬದುಕಿದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತವೆ! 30 - 40 ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು, ಮನುಷ್ಯ ಇವತ್ತು ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ್ ಪಿಜನ್, ಕಾರೋಲಿನಾ ಪ್ಯಾರಾಕೀಟ್, ಅಮೇರಿಕಾದ ಹೀತ್ ಕೋಳಿ, ಡೋಡೋ ಹಕ್ಕಿ ಕಳೆದ 200 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ವಂಶನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಇದೆ. ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನಾವು ಪಾಠಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವಸಂಕುಲ ಉಪವಾಸ ಸಾಯುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ!.

ಈಗ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿದೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಡುವೆ ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿ ಹಾಕಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂದು. ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕಾಡು ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸ್ವತ್ತು, ಅಂದರೆ ಅವುಗಳ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲಿ ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಓಡಾಡಬಹುದು, ಅವುಗಳ ಆವಾಸದ ನಡುವೆ

ರಸ್ತೆ, ರೈಲು ಹಳಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಕೆಂದಳಿಲು ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯುವ ಪ್ರಾಣಿ. ರಸ್ತೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದಾಗ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳೆದು ದಾಟಿ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮರ ಹತ್ತಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ, ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಹುಲಿ

ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ, ಜಿಂಕೆಗೆ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಆ ಜಿಂಕೆ/ಹುಲಿ ಓಡುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದರೆ ಅದು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಜಿಂಕೆ/ಹುಲಿ ತಾನು ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭರದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ, ನುಗ್ಗಿ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಸತ್ತರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆ/ಹುಲಿಯದ್ದು ತಪ್ಪಿದೆಯಾ? ಆನೆಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೆದರುವ ಜನ, ಆನೆಗಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧವೇ ಸಾಗಿ, ಅವಕ್ಕೆ 'ಮೃಗ'ಗಳು ಎಂಬ ಪಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಲ್ಲ.

ಉಭಯಜೀವಿಗಳು ತಾವು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ನೀರಿನ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬೇರೆಡೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಸಹಜ. ಅವುಗಳು ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದರೆ ಅವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? "ವಾಹನಗಳಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಪ್ಪಾ, ನಾವು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಲು ಅವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ವಾಹನಗಳ ಚಾಲಕರು ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡದೆ ಸಾಗುವ ತಾಳ್ಮೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಾವುಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಹಲ್ಲಿಗಳು, ಇಲಿಗಳು, ನಾಯಿಗಳು, ಚಿರತೆಗಳು, ಕೋತಿಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆನೆಗಳು ಕೂಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಸಾವನಪ್ಪಿವೆ. ಆನೆಗೆ ರೈಲು ಡಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಆನೆಗಳು ಸತ್ತಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ 186 ಆನೆಗಳು, ರೈಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೃತಪಟ್ಟಿವೆ

ಕೃಪಾಕರ ಸೇನಾನಿಯವರು 'ವಾಲಪರೈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಂದ ದುರಂತ' ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಹ ಬಾಲದ ಸಿಂಗಲೀಕಗಳ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೋತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ, ಅವುಗಳು ಕೂಡ ರಸ್ತೆ ದಾಟಲು ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹದ್ದೇ ಘಟನೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆಗುಂಬೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮಾರು ಸಿಂಹ ಬಾಲದ ಸಿಂಗಲೀಕಗಳು ಇವೆ, ಅವು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿಂಡಿ ಇಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಈಗ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ - ಮಲ್ಪೆ ಹಾದಿಯನ್ನು ಚತುಷ್ಟಥ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಸಿಂಗಲೀಕಗಳು ಜನರು ಹಾಕಿದ ರಸ್ತೆ ವಿಭಜಕ ಹತ್ತಿ ಓಡಾಡಬೇಕಾ ಅಥವಾ ಆ ಸಿಂಗಲೀಕಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಅಂಡರ್ ಪಾಸ್ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾ? ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಇಂತಹ ಜೀವನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು.

© ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಶಾನ್-ಬಾಗ್

ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳ ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ಶಾಂತಿ ಕದಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಹಾದುಹೋಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಾ ಜನ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗಲಾಟೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳ ಸಂದೇಶದ ಸದ್ದು ಆಗಾಗ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆಡುವ ಮಾತು ನಮಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೂಗಿನ ಮೂಲಕ, ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಇತರ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಸರಹದ್ದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲಾಗಲಿ, ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲಾಗಲಿ ಆಗಾಗ ಕೂಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಾಹನಗಳ ಗಜಿ

ಬಿಜಿಯೇ ಮೊದಲಾಗಿ, ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಬಳಿ ವಾಸವಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಶಾಂತಿ ಬೇಕೋ, ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೆ ಶಾಂತಿ ಬೇಕು. ಹಾಗಂತ ವಾಹನಗಳು ಸದ್ದೇ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದಲ್ಲ, ಕಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರೋ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆ ಆಗದಂತೆ, ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಶಬ್ದ ಮಲಿನವನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ಸಾಗುವ ಹಾಗೆ ಜಾಗೃತವಹಿಸಬೇಕು.

ಈ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ ಫಾಟ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಭೂ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗೆ ಸ್ವೀಲ್ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಮಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಇವರು ಕಡಿಯುವ ಮರಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಡಿದು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆಂದು ಒಡ್ಡನ್ನು (embankment) ಮಾಡುವಾಗ, ಸರಿಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣು ಸರಿಯದಂತೆ ದಟ್ಟತೆ (ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್) ಮಾಡುವುದು ಬಲು ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ತೊರೆಗಳಿಗೆ ಅಡತಡೆಯಾಗಿ ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಭೂಕುಸಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬಂಡೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಬಂಡೆಗಳು ಹಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹಾಸನ - ಮಂಗಳೂರು ರೈಲು ಹಾದಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಬಾರಿ ಹಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಮಂಗಳೂರು-ಸಕಲೇಶಪುರ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಕುಸಿತ.

ಹಾಗಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಏನು? ಮೊದಲನೆಯದು, ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು. ಇರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೇ ಮರ ಕಡಿಯದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ ಸಂಚಾರ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮರ ಕಡಿಯಲೇಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಮರಗಳನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಪುನಃ ಬೆಳೆಸಿ, ಅದು ಬೆಳೆದಾದ ಮೇಲೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಲು ತಾಳ್ಮೆಯ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಈಗ 150 ಗೋಣಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ಆ ರಸ್ತೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು 150 ಗೋಣಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವ ತನಕವೂ ಬೆಳೆಸಿ, ಆಮೇಲೆ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ, ಓಡಾಟದ ವೇಗಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಕಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾವಲು ಇಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 51A ಪ್ರಕಾರ, ಕಾಡುಗಳನ್ನು, ಪರಿಸರವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ-ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಇತರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇವನಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ನಿರೂಪಕ ಅಷ್ಟೇ, ಒಂದಷ್ಟು ಮೂಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೆಳಗಿನ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು. ಆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ, ತರ್ಕ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವೆ.

© ಭಾನು ಪ್ರಕಾಶ್

© pikist (11)

ಲೇಖನ: **ತುಷಾರ್ ಜಿ. ಆರ್.**
ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ

ರಮಣೀಯ ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ - ಕಿರುಪರಿಚಯ

© J.M.Garg -Wikimedia

ತ್ರೇತಾಯುಗದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಕಾಡುಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ, ಪ್ರಭು ರಾಮಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ವನವಾಸದ ದಿನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಪುರಾಣ. ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಪರ್ಣಶಾಲಾ, ರೇಖಾಪಲ್ಲಿ, ದುಮ್ಮುಗುಡೆಮ್ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಭಾರತದ ತೆಲಂಗಾಣದ ಖಮ್ಮಮ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಲೊಂಚ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ 21 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ಬಲ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ 635 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿದೆ. ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ಎಂಬ ನದಿಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನದಿಯು ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ನದಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ವಕ್ರಾಕೃತಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಈ ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಸುಳಿಗಳು ಆಗಾಗ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು "ಟೋಗಸ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯು ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾಗಿ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಹೃದಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಸರೋವರವಿದೆ, ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇದು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಗಿಡ-ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತೇಗ, ಬಿದಿರು, ನೀಲಗಿರಿ, ಎಣ್ಣೆ ಮರ (hydnocarpus pentandrus), ಆಮ್ಲಾ, ಮಾವು, ಧುಮಾ, ಸಾಲಧೂಪ, ತಪಸಿ, ಕಾಯಿಧೂಪ,

ಬೋಗಿ, ಹೊಳೆಗೆರೆ ಮತ್ತು ಪಾಲಿ ಎಂಬ ರಮಣೀಯ ಮರಗಳು ಕಣ್ಮನಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಮರಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ನೆಲೆಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದರೆ ಹುಲಿ, ಕರಿ ಚಿರತೆ, ನರಿ, ಕರಡಿ, ಕಾಡು ನಾಯಿ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಚಿಂಕಾರ, ಸಾಂಬಾರ್, ಚೀಟೆತಲ್, ಹೈನಾ, ಕಾಡುಹಂದಿಗಳು, ಕೃಷ್ಣಮೃಗ ಸೇರಿವೆ. ಸರಿಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಹಾವುಗಳು (ವೈಪರ್ಸ್), ಹೆಬ್ಬಾವು (ಪೈಥಾನ್), ನಾಗರಹಾವು (ಕೋಬ್ರಾ), ಕಟ್ಟು ಹಾವು (Krait), ಜವುಗು ಮೊಸಳೆಗಳು, ಉಡುಗಲು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ತಾಣವಾಗಿದ್ದು, ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜಲ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗಾಗಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆ ಉದ್ಯಾನವಿದೆ, ಅಥವಾ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಿಂಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆ ಉದ್ಯಾನವನದ ಹೊರತಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನವಿಲು ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವೀಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಅದು ಪರಿಸರ ಉದ್ಯಾನವನ. ಈ ಪರಿಸರ ಉದ್ಯಾನವನವು ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಬಳಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಆಕರ್ಷಣೆ 'ಹಾಲಿಡೇ ಹೋಮ್' ಗಾಜಿನ ಮನೆ. ಈ ಗಾಜಿನ ಮನೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವನ್ನೂ ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಫಲಕಗಳಿವೆ.

ಇದು ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಕೆಲವು ಅಪರೂಪದ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ತಮ್ಮ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಒಂದು ಸಮೃದ್ಧ ಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ. "ಹಾಲಿಡೇ ಹೋಮ್" ಗಾಜಿನ ಅತಿಥಿಗೃಹ, ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ಜಿಂಕೆವನ, ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜಲಾಶಯ, ಕಿನ್ನೇರಸಾನಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು.

© Pranayraj Vangari -Wikipedia

ಲೇಖನ: ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಹೆಚ್. ಕೆ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಕೊಲೆಯ ಕಥೆ!

ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಆ ದಿನಗಳು... ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ನಡೆಯುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಸ ಕೆಲಸಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ನಮಗೆ ಮೊದಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಪರಿಚಯ ಆದದ್ದು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮೂಲಕವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯಿಂದ ಎಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಹೇಗೆಂದು ವಿವರಿಸಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಬಾಲಕ್ಕೆ ದಾರ ಕಟ್ಟಿ ಹಾರಲು ಬಿಡುವುದು ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗರ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಹೀಗೊಂದು ಇಳಿ ಸಂಜೆಯ ಸಮಯ, ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಮುಂದೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುಡ-ಸಮೇತ ಕಿತ್ತ ಒಂದು ಗಿಡ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವೂ ಸಹ ಆ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹಾಗಾದರೆ 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಿಡ ಕಿತ್ತೋ..' ಎಂಬ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ, ಆ ಮಾತೇ ನನಗೆ ಪಾರ್ಥೇನಿಯಂ ಗಿಡವನ್ನು ಮೊದಲು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ಅದೂ ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ. ಹೀಗೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಿಡ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು, ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು. ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಿಡದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ, ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಹಿಡಿದು ದಾರಕಟ್ಟಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಿಡವೇ ಏಕೆ ಬೇಕು? ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ, ಹೀಗೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಲದಿಂದ ಮತ್ತು ಗಿಡದಿಂದಲೇ ಹೊಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಹೊಡೆಯುವ ಏಟಿಗೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಸತ್ತುಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕೇಂದೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಆಯುಧ ಈ 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಿಡ'. ಇದು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ. ನೋಡಿದಿರಾ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಕುತೂಹಲಿಗಳು, ಬಾಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಹಿಂಸೆ, ಜೊತೆಗೆ ಬಾಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದು. ಸತ್ಯ, ನಾವು "ಆಗ" ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಹಿಂಸೆಯೇ ಆದರೆ ಅದು ಅರಿವಿಲ್ಲದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಆಟ. ಆದರೇ "ಈಗ" ನೀವು-ನಾವು ಅರಿತೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ?.

ಇದೆಂತಹ ಮಾತು? ನಾವು ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲೋ ಇರುವ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ 'ಹನ್ನೆರಡು-ಮಚ್ಚೆಯ ಸ್ಕಿಮ್‌ಮೆರ್ (Twelve-spotted skimmer)' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಭೇದವೊಂದು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆತಂಕದಲ್ಲಿದೆಯಂತೆ.

ಅದು ಹೇಗೆ?

© D. GORDON E. ROBERTSON, WIKIMEDIA COMMONS (CC BY-SA 4.0)

ಹನ್ನೆರಡು-ಮಚ್ಚೆಯ ಸ್ಕಿಮ್‌ಮೆರ್ ಅಥವಾ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಗನ್ ಫ್ಲೈ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, 4 ರೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ 12 ಕಪ್ಪು ಮಚ್ಚೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ರೆಕ್ಕೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ. ಕೆಲ

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಸಣ್ಣ ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ 12 ಮಚ್ಚೆಗಳು ನಮ್ಮ ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗೆ ಬಲು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಬಹುಶಃ ಈ ಮಚ್ಚೆಗಳಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವುದು. ಅದಿರಲಿ, ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಈ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ (Climate Change)ಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ (Global Warming) ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ನಮ್ಮ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೂ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಲಿನ ಶಾಖವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಅದರಿಂದಲೇ ಬೇಸಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಅಲ್ಲವೇ. ಹಾಗೆ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅಗಲವಾಗಿರುವ ಈ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳೂ ಸಹ ಬಿಸಿಲಿನ ಶಾಖವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೀಗೆ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದ ಈ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಪರಿಣಾಮ ನಮ್ಮ 'ಹನ್ನೆರಡು-ಮಚ್ಚೆಯ ಸ್ಕಿಮ್‌ಮೆರ್' ಗಳ ರೆಕ್ಕೆ 2°C ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆ ರೆಕ್ಕೆಯ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಹಾಳಾಗಿ

ಅವುಗಳ ಹಾರಾಟಕ್ಕೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ತಾಪಮಾನ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಈ ದಪ್ಪ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಸಹಾಯಕವಾದರೆ, ಉಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು.

ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವ ವಿಕಾಸದ ಅನುಭವದ ಪಾಠವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಚ್ಚೆಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ಇದು ತಿಳಿದದ್ದು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮತ್ತು ಶೀತವಲಯದ ಒಂದೇ ಪ್ರಭೇದದ ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ನಂತರ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡ ಹತ್ತು ಬಗೆಯ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಚ್ಚೆಗಳು, ಶೀತವಲಯದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಚ್ಚೆಗಳಿಗಿಂತ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೇ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಗರಿಷ್ಠ ತಲುಪಿದ್ದ 2005-2019ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚೆಗಳ ಗಾತ್ರ ಸರಾಸರಿಯಲ್ಲಿ ಅತೀ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಾದ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಅವುಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಯಾಗುವ ತೊಂದರೆ ದೂರವಾದಂತಾಯಿತು.

ಓಹ್, ಹಾಗಾದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲಾ ಎಂದುಕೊಂಡಿರಾ...? ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ರೆಕ್ಕೆಯ ಶಾಖವನ್ನು ಮಣಿಸಲು ಮಚ್ಚೆ ಚಿಕ್ಕದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಸರಿಹೋಯಿತು ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಗಂಡು ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಈ ಕಪ್ಪು

ಮಚ್ಚೆಗಳ ಗಾತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಣ್ಣು ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಕಪ್ಪು ಮಚ್ಚೆಗಳ ಗಾತ್ರದ ಪರಿಣಾಮ ಹೆಣ್ಣು ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ಗಂಡು ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಹಾಗೇ ಅವುಗಳ ಮಿಲನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಗೊಡೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯೇ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮಾತೆಲ್ಲಿ?

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಗಂಡು ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾದ ಹಾಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಇನ್ನೂ ಹುಡುಕಬೇಕಿದೆ.

ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಕಾರಣವಾದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನೇಕೆ ದೂಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇರುವ ಅವುಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?

© pikist (2) (1)

ಸಂಬಂಧ ಇದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಾವು ಅವುಗಳ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಿಡದಿಂದ ಹೊಡೆದು ಕೊಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವೂ ಕಾರಣರೇ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನಗಳು ಯಾರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ? ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿದ ವಾಹನ-ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಹಾಗೂ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದ. ಆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಡುವವರು ಯಾರು? ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೋ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಭಾರತವೇ ಮೊದಲ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ನಾವೇ ಮುಖ್ಯ ಬೇಡಿಕೆದಾರರಲ್ಲವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಂದ. ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಮಾರಣಹೋಮಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು? ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನು?

ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಪರಿಹಾರದ ಕಡೆಗೆ ಇಡುವ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಮನಸ್ಸು!

ಮೂಲ ಲೇಖನ: ScienceNewsforStudents

© pikist (3) (1)

ಲೇಖನ: **ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.**
ಡಬ್ಲ್ಯು.ಸಿ.ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಇಳಿ ಸಂಜೆ

ಶರಧಿಯ ಮಡಿಲಲಿ ಪವಡಿಸ ಹೊರಟಿಹನೇನು ನೇಸರ?

ಜೋಗುಳವ ಹಾಡಿ ಅಲೆಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲ ತೂಗಿಹುದೇನು ನಾಗರ?

ಬಿಸಿಲ ಕಳೆದು ತಂಪು ಹಾಸಿಗೆಯ ಹಾಸಿಹುದೆ ವಸುಂಧರ?

ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವ ಬೆಳಕ ಕರಗಿಸಿ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಚಾದರ ಹೊದೆಸಿಹುದೆ ಅಂಬರ?

ಮರಳ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ಕ್ಷಣಿಕವಲ್ಲವೇನು?

ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ಚಲನೆ ನಿರಂತರವಲ್ಲವೇನು?

ರವಿಯ ನಿರ್ಗಮನ ಚಂದಿರನ ಆಗಮನಕಲ್ಲವೇನು?

ನೋವ ಉಣದೆ ನಲಿವ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಯುವುದೇನು?

ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿದಿಹುದು ಕೂಡಿ ಬಾಳುವ ಸುಖ ಅಲ್ಲವೆ?

ಮನುಜಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥದಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮರೆವೆ?

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಲು ಯಾರಿಂದಲಾದರು ಸಾಧ್ಯವೆ?

ಜನನ ಮರಣಗಳು ವಿಧಿಯ ಬರಹವೆ?

ಯೌವನ ಮುಪ್ಪು ಮುಂಜಾವು ಮುಂಸ್ವಜೆಗಳಂತೆಯೆ?

ಹೊಸ ಚಿಗುರ ಉದಯ ಹಣ್ಣೆಲೆಯ ಅವಸಾನದ ಮೇಲೆಯೆ?

ಬದುಕು ಭಾವಗಳ ಮೇಲೆಯು ಪರಿಣಾಮ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಯೆ?

ತಿಳಿ ಸಂಜೆಯ ಆಹ್ಲಾದತೆಯ ಸವಿಯಲು ಆಧುನಿಕತೆಯ ತಡೆಗೋಡೆಯೆ?

ಬದುಕ ಕಡಲಲಿ ಭೋರ್ಗರೆತ, ಶಾಂತತೆಯೆಲ್ಲ ಸಹಜವಾದುದೆ?

ಪರಿಸರದ ಒಡಲಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬುದೆಲ್ಲಿದೆ?

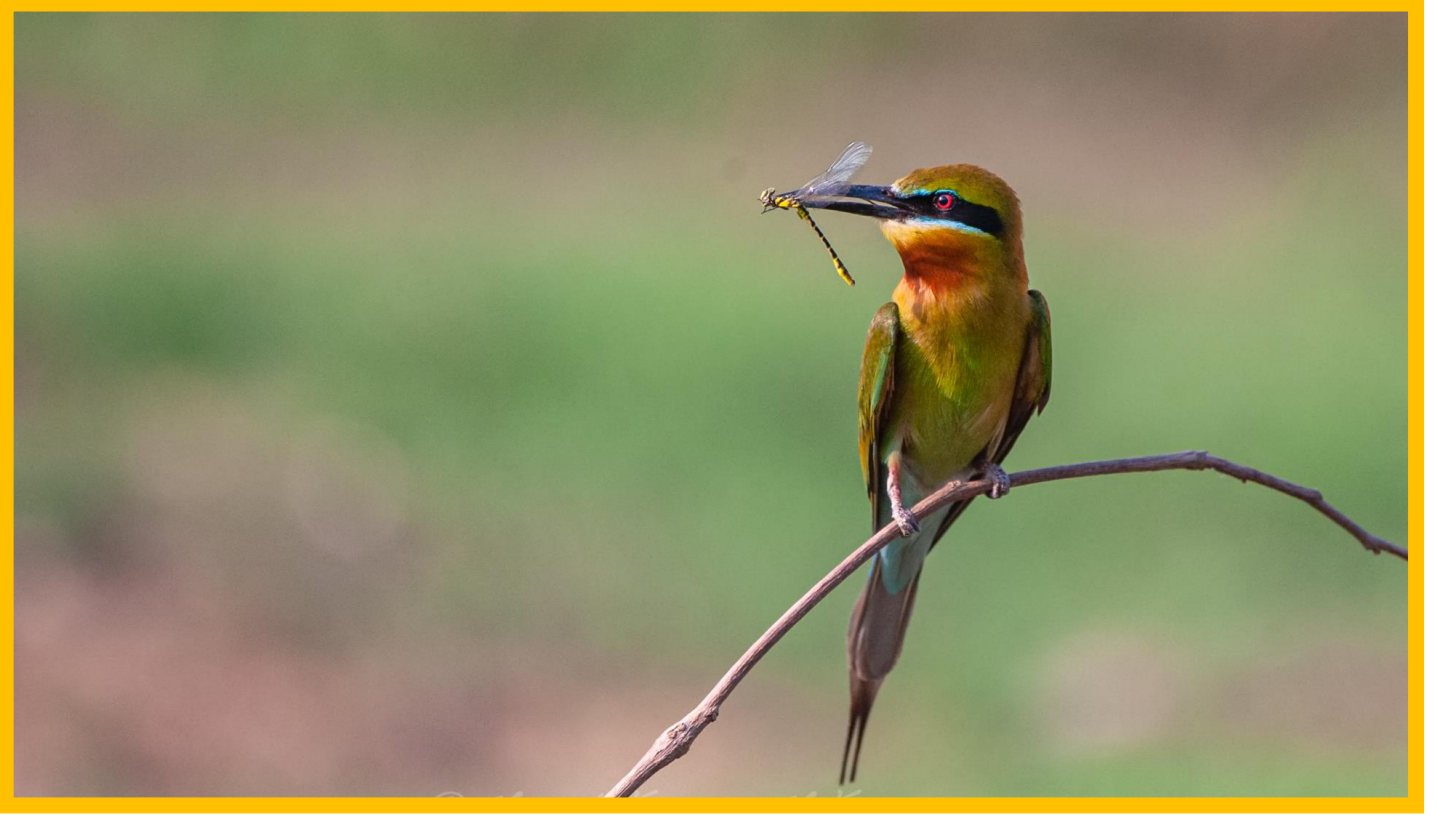
ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಗೆ ನಾನೆಂಬ ಅಹಂ ಬೇಕಿಹುದೆ?

ಮನುಕುಲ ಬಾಳದೆ ಗಿಡ-ಮರ, ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿ, ನೆಲ-ಜಲದ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯ ಹೊಸಕದೆ?

- ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಶಾಂತ್

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಭರಖ

ನೀಲಿ ಬಾಲದ ಕಳ್ಳಿಪೀರ

© ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ವಿ. ಕೆ.

ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿ ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ವೈಮಾನಿಕ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ ನೇರಳೆ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ನೀಲಿ ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣಗಳ ನಡುವಲ್ಲಿ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಗೆರೆಯ ಹಾಗೆ ಲೇಪನ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹೊಟ್ಟೆಯೂ ಕೊಂಚ ಮಸುಕಾದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲಿನಾಕರದ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಮರಗಳ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ನಡುವಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕಿಗಳಿರುವ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳ

© ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ವಿ. ಕೆ.

ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳವು ಒಂದು ಗುಬ್ಬಿಚಿಟ್ಟು ಗಾತ್ರದ ಹಕ್ಕಿ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ, ಗಂಡು ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳವು ಗಾಢ ನೀಲಿಗಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ರೆಕ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾರುವಾಗ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆಯ ಅಂಚಿನ ಪುಕ್ಕಗಳು ಚಾಕಲೇಟ್ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಾಲದ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಕೂತಾಗ, ಬಾಲವನ್ನು ಆಗಾಗ ಮೀಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆ, ಬೆನ್ನು, ತಲೆ ಬಿಸ್ಕತ್ ಕಂದು ಬಣ್ಣ. ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ. ಗಂಡಿಗಿರುವ ರೆಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಬಿಳಿ ಪಟ್ಟಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಮರಿಗಳ ಬಣ್ಣವು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯನ್ನೆ ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಏಷ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ಇವು ಬಯಲುಸೀಮೆ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಕ್ಕಿ. ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬಾಲದ ಪುಕ್ಕಗಳ ಉದ್ದಳತೆಯ ಮೇಲೆ ಐದು ಉಪ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವು ತುಂಬಾ ನಿರ್ಭೀತ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ಕಲ್ಲು ರಾಶಿಗಳ ಬಿರುಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ತರಗಲೆಗಳಿಂದ ಗೂಡು ಮಾಡಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನೀಲಕಂಠ

© ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ವಿ. ಕೆ.

ಏಷ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿ. ಇದು ಪಾರಿವಾಳ ಗಾತ್ರದ ನೇರಳೆ, ನೀಲಿ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಗಳ ಹಕ್ಕಿ, ಬಲವಾದ ಕಪ್ಪು ಕೊಕ್ಕು, ಹಾರುವಾಗ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಉತ್ತ ಹೊಲಗಳ ಬಳಿ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ತೆಳು ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೋ, ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುಳಗಳು, ಕಪ್ಪೆ, ಹಾವುರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಗರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಕೊಂಬೆಗೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಡಿಯುತ್ತ ಹಾರುತ್ತವೆ. ಇವು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರಿ. ಮರದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಳು ಬಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು, ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಗೂಡು ಮಾಡಿ, ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನೀಲಿ ಬಾಲದ ಗಣಿಗಾರಲು ಹಕ್ಕಿ

© ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ವಿ. ಕೆ.

ನೀಲಿ ಬಾಲದ ಗಣಿಗಾರಲು ಹಕ್ಕಿಯು ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಈ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಗಾತ್ರದ ಹಕ್ಕಿ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣವೂ, ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ತೆಳು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. . ಪುಕ್ಕದ 2 ಗರಿಗಳು ನೀಳವಾಗಿ ಚೂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಂಪಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಮರದಿಂದ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ಬೋಳು ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತವೆ. ದಟ್ಟಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾದ ಇವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಾರಾಡುವ ಜೇನುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಇತರ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಆಗಾಗ ಹಾರಿ ಕೂರುತ್ತವೆ. ಹಾರಿದವು ಸುತ್ತು ಹೊಡೆದು ತೇಲುತ್ತಾ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತವೆ. ಇವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಕೊರಕಲು ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ ಕೊರೆದು ಗೂಡು ಮಾಡಿ, ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ: ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ವಿ. ಕೆ.

ಲೇಖನ: ಹೇಮಂತ್ ನಿಖಿಲ್

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

© ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಶಾಮಾಚಾರ್

ಆನೆಗಳು ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಕುಟುಂಬ ಆಧಾರಿತ, ಉತ್ತಮ ನೆನಪು ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿವೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಈ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆನೆಗಳನ್ನು ದಂತದ ದುರಾಸೆಯಿಂದ ಬೇಟೆಗಾರರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆವಾಸಸ್ಥಾನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಆನೆಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಆನೆಗಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಪೌಂಡ್ ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಆಹಾರ ಸಿಗದ ಆನೆಗಳು ಊರಿನ ಕಡೆ ನುಗ್ಗಿ ಮಾನವ-ಆನೆ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರ ಬೆಳೆ, ಜೀವನದ ಶ್ರಮ

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರೈತನ ಜೀವವೂ ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಆನೆಯು ದೇಹದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನೇ ಅಪರಾಧಿ ಎನ್ನಾಗಿಸಿ ಬಂಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನದಲ್ಲದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಆ ಜೀವಿಯು ತನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್ 12 ರನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವ ಆನೆ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈ ವಿಶ್ವ ಆನೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಬಹುದು, ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಅದರ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಾನನ ಓದುಗರ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

Study House,
ಕಾಳೇಶ್ವರಿ ಗ್ರಾಮ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು,
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.